

Vycházkou ve stopách Brusnice

Na první pohled je potok Brusnice nenápadný, přesto je vázán k tak významným místům, jako je Břevnovský klášter benediktinů a Pražský Hrad. Vycházku s turistickou partou z jedničky nemůžeme začít jinde, než u jeho tří pramenů v Břevnově. Sešli jsme se pod klášterem a kostelem svaté Markéty, u vchodu do klášterního pivovaru svatého Vojtěcha v břevnovském parku.

U pivovaru nezačínáme náhodou, vždyť jeden z pramenů Brusnice je přímo pod ním, jmenuje se Pivovarský a spolu s dalším pramenem ve svahu pod Patočkovou ulicí sytí rybník Velká Markéta pod pivovarem. Malý reklamní plakátek na mohutných vjezdových vratech pivovaru uvádí dvě data, ta jsou pro pivovar klíčová. Rok 993, ten je datem založení kláštera, pivovar je jeho součástí a potom rok 2011, tehdy, po dlouholeté devastaci a opravách, začal pivovar opět vařit zlatavý, pěnivý mok. Pojd'te se tedy s námi do klášterního dvora na ten opravený pivovar podívat.

Rybníky Velká a Malá Markéta, tady se soustřeďuje všechna voda pro Brusnici, potůčky z nich míří k soutoku.....

Třetí pramen je nejznámější, ten jsem si nechal na konec, je to pramen **Vojtěška**. Na něm je vystavěn podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzenhofera barokní letohrádek stejného jména. Pramen Vojtěška podzemím sytí v parku nedaleký rybník Malá Markéta. Neregulovanými potůčky se vody z obou rybníků setkají na „soutoku“ u dřevěného můstku. Ten je zároveň místem, odkud budeme Brusnici sledovat na její pouti do Vltavy, pokud to jen půjde. Spěchat nebudeme, cestou je dost míst, u kterých je dobré se zastavit. **Hana s Lýdií** se budou snažit naši cestu nafotit.

Na soutoku velmi staré stromy pomalu odcházejí

Držíme se levého břehu potoka a začínáme stoupat v mírném jižním svahu. Cílem je před lety vysazená alej dvaapadesáti stále ještě mladých lip. Vypadá kouzelně, obzvlášť když si uvědomíme, že volně navazuje na další alej stálezelených stříhaných habrů uvnitř klášterní zahrady. My ale jdeme dále po vrstevnici, po levé straně máme původní panelovou výstavbu osmdesátých let minulého století a v parku pod námi sochy tehdy mladých sochařů. Čas jim trochu přidal na patině, neubral ale na kráse a zajímavosti.

Ta hezčí se jmenuje Žena na slunci.

Stejná vrstevnice ve svahu nás dovedla na historicky významné místo. Na původní „**Břevnovskou náves**“.

Kdo se rozhlíží po nějakých původních obydlích, starých domcích nebo čemkoliv, co by připomínalo staré doby, musí se spokojit kapličkou, jediným reliktem minulosti, kterou dávno pohltila panelová zástavba. Přesto je to pěkné místo, náves připomínající. Pěkně opravená osmiboká kaplička je „chráněna“ třemi mohutnými stromy a litinovým křížkem. Světec, jemuž byla kaplička zasvěcena, byl sv. Florián, ochránce před ohněm a také potom patronem hasičů. Lepšího světce si tenkrát vybrat nemohli, vždyť tahle velice stará břevnovská ves, která je snad dokonce starší než sám Břevnovský klášter, byla stavěna pouze ze dřeva. Požáry byly snad ještě častější hrozbou než velká voda. A když je řeč o vodě, kdepak je ta naše Brusnice? Není to s ní jednoduché, trochu si s námi hraje na schovku. Chvilí je a chvíli není, prozrazuje ji ale loňské zasychající rákosí.

Brusnice se stále držíme, teď nás přivádí k modré ocelové konstrukci. Je to lávka přes velmi rušnou a nebezpečnou Patočkovu ulici. Jmenuje se **Modrý most** a byla postavena v roce 2004 po sérii tragických nehod na této čtyřproudé silnici. Lávku jsme podešli a v zahradě po naší levé ruce objevujeme Brusnici, jak vystupuje z podzemí a dokonce tu začíná meandrovat. Zahrada přiléhá ke dvěma základkám, ZUŠ hudebního skladatele Jana Hanuše a ZŠ J. A. Komenského. Na školní zahrady navazuje zahrada domova seniorů Elišky Purkyňové. Domov nabízí respitní, tedy odlehčovací a rezidentní služby. Je to pomoc pro rodiny, které se doma starají o těžce nemocné seniory. Mají tady krásný, slunci vystavený objekt.

Pěšinou v parku sledujeme Brusnici k dalšímu zajímavému objektu. Je to soubor budov **Kolej Kajetánka – Univerzita Karlova**. U vchodu je betonová plastika **Slunce** z roku 1973 od sochařky Evy Kmentové.

Na areál vysokoškolských kolejí navazuje **usedlost Kajetánka** se stejnojmenným rybníkem, ten je opět podpovrchovým přítokem napájen „naší“ Brusnicí. Historicky byla Kajetánka v VI. století vinicí benediktinek Pražského Hradu. Zámeček vznikl přestavbou malého kláštera na konci osmnáctého století, když se stal majetkem rodu Kouniců. Velkou zahradu tenkrát přetvořili na anglický park. Postupně se ale měnili majitelé a s nimi i využití. Jeden čas tu byla dokonce továrna na voskované plátno. Za totality tady byl Dům pionýrů, a když jej pionýři opustili, celý areál začal chátrat. Nedávno se dočkal celkové obnovy.

Galerie Hlavního města Prahy zapůjčila do parku sochy od sochaře Jana Kavana. Pískovcové sochy představují čtvero ročních období. Jaro, léto, podzim a zimu. Na vrcholu parku jsme se ještě zastavili u nově opravené oranžerie.

Brankou v pravé části parku Kajetánka jsme se dostali k další usedlosti, k **Petynce**. Jako barokní byla postavena v roce 1650. Dlouho sloužila jako oblíbené výletní místo. Později byla Petyнка přeměněna na charitativní ústav. Naše snímky ukazují v jakém stavu je dneska. Je natolik zchátralá, že ji hrozí demolice. Místo ní by zde mělo vzniknout seniorské bydlení. Proti tomu ale místní obyvatelé protestují a usilují o její záchranu. Ta se nám zdá velmi nepravděpodobná.

Petynka v roce 2026

Naštěstí není všechno v tak špatném stavu jako je Petynka. Vrátili jsme se do údolí k Brusnici a rybníku **Vincentinum**, do něj je brusnice svedena. Jen kousek od ní je opravená **kaple Panny Marie** ze 17. století ve tvaru rotundy zvláštního stylu. Stavba byla inspirována oktingenskou kaplí. Původně stála vedle malého kláštera v parku Kajetánka. Poté, co byla ve velmi špatném stavu, byla rozebrána a nově postavena u rybníka Vincentinum mezi panelovou zástavbou. V roce 1964 byla kaple odsvěcena a její opravy stále pokračují.

Na louce pod rybníkem jsme objevili toto zvláštní sousoší. Je vlastně součástí další usedlosti na naší cestě podle Brusnice. Je to bývalá viniční **usedlost Šlajferka**. Její kořeny sahají až do 16. století. Označení Šlajferka je ale až z 18. století, z doby, kdy usedlost vlastnila rodina Filipa Adolfa Šleicherta. V roce 1922 usedlost získala kongregace školských sester řádu svatého Františka. Ta v rámci rozsáhlé přestavby nechala přistavět i velkou kapli. Dnes celý komplex slouží jako charitní dům školských sester svatého Františka.

Celý areál je skvěle udržovaný, včetně rozsáhlé zahrady.

Pohled dolů ze svahu na přistavěnou kapli

Na louce u můstku přes Brusnici jsme objevili sousoší svatého Františka z Assisi s vlkem. Příběh podle legendy ze 13. století pojednává o tom, jak svatý František vysvobodil italské město Gubbio od dravého vlka. Autorem je sochař Vladimír Matoušek.

Stačilo přejít můstek přes Brusnici a máme před sebou **Alemanku**, další objekt, tentokrát ubytovací, školských sester františkánek. Krásně provedený nápis na fasádě „**PAX ET BONUM**“. **Pokoj a dobro.** Sestry františkánky jej používají jako pozdrav.

Hned za můstkem je menší rybník **Kuklík**, býval součástí další viniční usedlosti naším putováním při Brusnici, Malovanky.

Usedlost Malovanka, byla původně vinicí „**Panenská**“. Od 17. století usedlost provozovala cihelnu a kasárna s hřebčincem.

Usedlost Malovanka rok 2026, z původních budov zde zbývá pouze tato zřícenina

Rybník Kuklík býval součástí vinice Panenská. Dnes v něm na dlouho mizí do podzemí potok Brusnice. Má před sebou dramatickou cestu, v podzemí se musí vypořádat s rušnou křižovatkou a Brusnickým tunelem, součástí tunelu Blanka. Teď již Brusnici pod sebou pouze tušíme. Míjíme koupaliště **Petynka** s vyhříváním bazénem, tobogánem a písčnými plážemi. Naším dalším cílem již nebudou usedlosti ani vinice. Jsme uprostřed středočeské moderní zástavby.

Tím cílem je Kodlova vila

Kdo někdy navštívil aukční galerii na Národní třídě proti Nové scéně Národního divadla, ten ví, o koho se jedná. Malíř a architekt **Jiří Kodl** navrhl tuto vilu z režného zdiva pro svou rodinu ve stylu purismu v roce 1931. Jiří Kodl byl nejen akademický malíř a krajinář, člen spolku výtvarných umělců Mánes, ale i vystudovaný architekt, sběratel umění, ale i úspěšný sportovec. Jako tenista nás reprezentoval na Olympijských hrách ve Stockholmu v r. 1912. Byl dokonce vlajkonošem české výpravy.

Jiří Kodl zemřel náhle ve věku 66 let. **Galerie Kodl** na Národní třídě je vedená potomky Martinem a Jakubem.

My ale dále podvědomě sledujeme Brusnici, stejně tak podvědomě jsme překročili Brusnický tunel, přešli Myslbekovu ulici a máme Brusnici před sebou ve vodním prvku parku **Maxe van der Stoela**, nizozemského politika – diplomata. Byl prvním západním politikem, který podpořil české disidenty prostřednictvím Charty 77.

Brusnice tady vystoupala z podzemí a vodním prvkem pomalu klesá k okrasnému **rybníku Šance**. Tady se musíme s Brusnicí rozloučit, spolu s odčerpanou vodou z Brusnického tunelu se znovu ponoří do podzemí, aby se opět vynořila v **Jelením příkopu** Pražského Hradu.

Putování s Brusnicí končíme pohledem na barokní opevnění a Kamennou baštu. Na opevnění krásně vidíme pozůstatky vojenského hřbitova, založeného v druhé polovině 18. století pro posádku dělostřeleckého pluku.

Naše páteční vycházka tady u lavičky v parku Maxe van der Stoela končí. Ušli jsme pár předjarních kilometrů. Počasí se nám za to odměnilo krásným slunečným dnem.

V Břevnově a Střešovicích v pátek 27. února 2026

Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi, kronika Mirek

Spoustu zajímavých fotek pořídily Lýdie Stoupová a Hana Mašková

